



SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060404

DOM
2025-02-19
Stockholm

Mål nr
M 15931-24

Sid 1 (4)

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Östersunds tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2024-11-07 i mål nr M 906-24, se bilaga A

PARTER

Klagande

Svanö Aktiebolag, 556056-7694

Ombud: M.N.

Motpart

Naturskyddsföreningens länsförbund i Västernorrland, 888000-7664

SAKEN

Avverkningsanmäld skog på fastigheten X i Sollefteå kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd.
 2. Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.
-

Dok.Id 2170601

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.avd6@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:30

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Svanö Aktiebolag (bolaget) har yrkat i *första hand* att Mark- och miljööverdomstolen ska ändra mark- och miljödomstolens dom så att avverkning inom det avverkningsanmälda området inte får ske under perioden 1 april – 31 juli, men att Naturskyddsföreningens länsförbund i Västernorrlands överklagande till mark- och miljödomstolen i övrigt ska avslås, och i *andra hand* att Mark- och miljööverdomstolen ska undanröja mark- och miljödomstolens dom och återförvisa ärendet dit för fortsatt handläggning.

Bolaget har anfört i huvudsak följande.

Det har efter meddelad dom upptäckts att mark- och miljödomstolen mottagit yttranden från naturskyddsföreningen som inte kommunicerats med bolaget innan målet avgjordes till bolagets nackdel. I yttrandena lämnades uppgifter om ytterligare påstådda fynd av ringhack från tretåig hackspett samt fynd av knärot, en art som överhuvudtaget inte nämnts i målet tidigare. Mark- och miljödomstolen har allvarligt brustit i sin handläggning och eftersom domskälen hänvisar till de tillkommande uppgifterna måste dessa antas ha haft betydelse för utgången i målet.

Vad gäller förekomsten av tretåig hackspett har det, i andra mål där bolaget är part, registrerats ringhack som efter kontroll konstaterats vara avfläkt bark. Det går inte att knyta fynd av avfläkt bark till tretåig hackspett då även större hackspett och spillkråka lämnar sådana spår efter sig. Någon inventering av livsmiljövärden för tretåig hackspett har inte utförts för det aktuella området. För att en närmare utredning ska behövas måste det, utöver grundförutsättningen att arten finns i området, krävas omständigheter som tyder på att området har höga eller mycket höga livsmiljövärden för tretåig hackspett.

Uppgiften om att det är fråga om en naturligt uppkommen men tämligen klen tallskog som är ca 90 år gammal har inte motbevisats. Det finns även inblandning av gran i olika åldrar, men området måste beskrivas utifrån en helhetsbild. Det är inte ett område med särskilda kärnvärden för tretåig hackspett.

Anmälan avser en naturvårdshuggning genom en utglesning av tallbeståndet med ca 40–50 procent. Det är en hyggesfri metod där trädkontinuitet inom området bevaras. Det finns inte anledning att misstänka att den planerade åtgärden påverkar populationen av tretåig hackspett och därmed skulle kunna vara förbjuden enligt bestämmelserna i artskyddsförordningen (2007:845).

Det finns inte skäl att ifrågasätta fynden av knärot eftersom arten är vanligt förekommande i området. Att inga fynd gjorts utanför det avverkningsanmälda området beror med stor sannolikhet på att ingen riktad inventering och registrering har skett där. Mot bakgrund av fyndens läge i en ostlig sluttning, att de kommer att skuggas av kvarlämnad skog i ett frivilligt avsatt område samt att den planerade åtgärden även inom det avverkningsanmälda området kommer att kvarlämna en skärm av träd, finns det inte anledning att tro att åtgärden påverkar knärotsfynden i en sådan utsträckning att bevarandestatusen för knärot i området hotas. Den anmälda åtgärden är inte förbjuden enligt artskyddsförordningen.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Prövningstillstånd

Mark- och miljööverdomstolen anser att det finns skäl att ge prövningstillstånd och tar upp målet till omedelbart avgörande. Domstolen bedömer att målet, med stöd av 15 § andra stycket och 22 § andra stycket 1 lagen (1996:242) om domstolsärenden, kan avgöras utan att naturskyddsföreningen getts tillfälle att yttra sig.

Rättegångsfel

Ett ärende får enligt 22 § första stycket lagen om domstolsärenden inte avgöras utan att den som är part har fått kännedom om en uppgift som har tillförts ärendet genom någon annan än parten och har fått tillfälle att yttra sig över uppgiften. Det framgår av mark- och miljödomstolens akt att bolaget varken har fått kännedom om eller möjlighet att yttra sig över naturskyddsföreningens yttranden som gavs in till mark- och miljödomstolen den 24 maj respektive den 2 september 2024. Yttrandena, som

bl.a. innehåller uppgifter om iakttagelser av växtplatser med knärot samt av ytterligare ringhack, är av sådan karaktär att bolaget borde ha fått tillfälle att yttra sig över dessa innan mark- och miljödomstolen avgjorde målet. De undantag från kommuniserings-skyldigheten som finns i 22 § andra stycket har inte varit tillämpliga.

Att mark- och miljödomstolen inte kommunicerat handlingarna utgör ett rättegångsfel som kan antas ha påverkat målets utgång. Rättegångsfelet har dock avhjälppts i Mark- och miljööverdomstolen där bolaget i sitt överklagande, efter att ha tagit del av yttrandena, har haft möjlighet att bemöta uppgifterna.

Bedömning i sak

Mark- och miljööverdomstolen instämmer i mark- och miljödomstolens bedömning att den utredning som finns i målet inte är tillräcklig för att kunna ta ställning till om den anmälda avverkningen kommer att störa den tretåiga hackspetten eller riskera att påverka knärotens bevarandestatus på ett sätt som är förbjudet enligt 4 och 8 §§ artskyddsförordningen eller om det finns behov av ytterligare skyddsåtgärder och försiktighetsmått. Det som bolaget nu har anfört föranleder inte Mark- och miljööverdomstolen att göra en annan bedömning. Bolagets överklagande ska därmed avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsrådet Malin Wik, tekniska rådet Annika Billstein Andersson, hovrättsrådet Katarina Berglund, referent, samt tf. hovrättsassessorn Anna Lundgren (deltog inte i beslutet om prövningstillstånd).

Föredragande har varit Julia Lodén.



ÖSTERSUNDS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2024-11-07
meddelad i
Östersund

Mål nr M 906-24

PARTER

Klagande

Naturskyddsföreningens länsförbund i Västernorrland, 888000-7664

Motpart

Svanö Aktiebolag, 556056-7694

Ombud: M.N.

ÖVERKLAGAT BESLUT

Skogsstyrelsens beslut i ärende nr A 21686-2023

SAKEN

Avverkningsanmäld skog, X, Sollefteå kommun

DOMSLUT

1. Mark- och miljödomstolen upphäver Skogsstyrelsens beslut i ärende nr A 21686-2023 och återförvisar målet till Skogsstyrelsen för fortsatt handläggning.
 2. Mark- och miljödomstolen förbjuder avverkning av anmält område till dess Skogsstyrelsen avgjort ärendet eller förordnar annat. Beslutet gäller omedelbart.
-

BAKGRUND

Svanö Aktiebolag har den 17 maj 2023 anmält ett område om ca 12 hektar till Skogsstyrelsen för avverkning (A 21686-2023). Samma bolag har även anmält ett annat, närliggande område om 2,3 hektar på samma fastighet för avverkning (A 37270-2023, behandlas i mark- och miljödomstolens mål nr 905-24). Naturskyddsföreningen har utfört inventering på fastigheten och meddelade i februari 2024 att det inom det nu aktuella området finns spår av tretåig hackspett i form av 14 ringhack på träd inom området samt fynd av smalfotad taggsvamp. Naturskyddsföreningen har inventerat området igen augusti 2024 och bland annat hittat fler spår av tretåig hackspett i form av färska ringhack och fem växtplatser med 100-tals plantor av knärot.

Skogsstyrelsen har beslutat att inte vidta någon åtgärd avseende anmäld avverkning. Av Skogsstyrelsens ”Sammanställning av artfynd och bedömningar” från den 28 februari 2024 framgår bl.a. följande. Enligt externa synpunkter är skogen till stora delar en ”tallhällmark” och domineras av tall. Även markägaren anger att området utgörs av tallbestånd. Tretåig hackspett häckar i äldre barr- och blandskogar, främst granskog, med rik förekomst av döda och döende träd. Bedömningen är att området inte utgör en livsmiljö med hög kvalitet för arten eftersom den är talldominerad utan stor förekomst av stående död ved av gran. Markägaren har också angett att åtgärden avser en naturvårdshuggning, en utglesning av tallbeståndet med ca 40–50 procent för att skapa ljusinsläpp och på sikt skapa skiktad tallskog med katade överståndare. Enligt Skogsstyrelsens artvisa vägledningar kan hyggesfritt skogsbruk vara gynnsamt i anslutning till områden med bekräftad förekomst. På båda sidor om det aktuella området finns det barrnatskogar och frivilliga avsättningar på sammanlagt ca 40 hektar. Bedömningen är att tretåig hackspett med största sannolikhet inte häckar inom det aktuella området och att åtgärden inte kommer att påverka den kontinuerliga ekologiska funktionen för dess livsmiljöer i närområdet.

YRKANDEN M.M.

Naturskyddsföreningen Västernorrland

Naturskyddsföreningens länsförbund i Västernorrland (föreningen) yrkar att mark- och miljödomstolen ska förbjuda att skogsavverkning eller andra skogsbruksåtgärder får genomföras i det avverkningsanmälda skogsområdet. Föreningen yrkar i andra hand att målet ska återförvisas till Skogsstyrelsen för vidare handläggning.

Föreningen har i huvudsak anfört följande för de två avverkningsanmälda områdena A 21686-2023 och A 37270-2023 på fastigheten Sollefteå X.

Skogsstyrelsen har inte tagit tillräcklig hänsyn till de fridlysta arterna tretåig hackspett och järpe. Information om dessa arter fanns i Artportalen vid tiden för beslutsfattandet. Fynden visar att den avverkningsanmälda skogen ingår i reviret för dessa arter. När omgivande skogar har så bristande kvalitéer för arterna blir de avverkningsanmälda skogarna avgörande för att reviren ska upprätthållas.

De avverkningsanmälda skogspartierna på Bageråsklacken utgör själva kärnområdet för den tretåiga hackspetten i området. Föreningen har vid fältbesök i januari 2024 funnit och dokumenterat 14 träd med ringhack av tretåig hackspett. Av dessa är 11 hackspår färska och tre är äldre. I det mindre anmälda området om 2,3 hektar har fyra ringhack hittats. Om fragmenteringen av naturskogen på Bageråsklacken tillåts fortgå och kärnområdet i den tretåiga hackspettens häckningsrevir avverkas, kommer inte den kontinuerliga ekologiska funktionen för arten att kunna upprätthållas i området.

Föreningen har i augusti 2024 hittat ytterligare ringhack av tretåig hackspett (totalt 24 ringhackade träd, varav 20 färska ringhack), fem växtplatser med knärot och fynd av flera nya naturvårdsarter, däribland ”urskogsindikatorn” lappticka, i avverkningsanmälningarna. Förekomsten av järpe, spillkråka och den globalt rödlistade smalfotade taggsvampen har inte utretts i handläggningen av ärendet. Om området avverkas kommer det sannolikt att leda till irreparabla skador på naturmiljön

Det saknas ett fullgott kunskapsunderlag i ärendena. Detta exemplifieras med att skogsgruppen vid besöket i augusti 2024 hittade fem växtplatser med 100-tals planter av knärot i östra delen av det större avverkningsanmälda området (A 21686-2023). Även järpe och spillkråka har häckningsrevir i området vilket inte hanterats i handläggningen av ärendet.



Figur 1. Observationer av de fridlysta arterna knärot, järpe, spillkråka och tretåig hackspett på Bageråsklacken.

Skogsstyrelsen har i yttrande anfört i huvudsak följande. Länsstyrelsen i Västerorrlands län bedömer att tretåig hackspett inte har en god bevarandestatus i länet. Skogsstyrelsen delar därför föreningens bedömning att tretåig hackspett inte har gynnsam bevarandestatus i länet. Skogsstyrelsen delar också föreningens bedömning att avverkningsområdet med största sannolikhet är en del av ett häckningsrevir för arten. När det kommer till frågan om den planerade avverkningen försämrar den kontinuerliga ekologiska funktionen för artens häckningsmiljö på ett sådant avgörande sätt att det skulle påverka möjligheten för arten att lyckas med en häckning delar Skogsstyrelsen dock inte föreningens bedömning.

För att undvika störning av arten under häckningsperiod gör Skogsstyrelsen bedömningen att den planerade åtgärden inte bör ske under den perioden även om häckningsmiljön för arten inte påverkas av åtgärden. Enligt Skogsstyrelsens artvisa väg-

ledning för tretåig hackspett bör det undvikas gallring och avverkning under perioden 1 april–31 juli inom revir med tretåig hackspett. Skogsstyrelsen yrkar därför att Mark- och miljödomstolen återförvisar ärendet till Skogsstyrelsen för vidare handläggning

Svanö Aktiebolag (bolaget) anser att överklagandet ska avslås men medger att avverkning i de avverkningsanmälda områdena inte får ske under perioden 1 april–31 juli.

Till stöd för sin inställning anför bolaget i huvudsak följande. Något yrkande om förbud mot skogsbruksåtgärder under häckningsperioden 1 april–31 juli har inte framställts av Naturskyddsföreningen, men bör rimligen kunna prövas av mark- och miljödomstolen utan någon återförvisning. Bolaget medger att besluten ändras genom att domstolen med stöd av 12 kap. 6 § miljöbalken beslutar att avverkning i de avverkningsanmälda områdena inte får ske under perioden 1 april–31 juli.

Åtgärden avser en avverkning för att bevara och utveckla natur- och kulturmiljövärden omfattande ca 12,25 hektar. I detta område finns skog som är målklassad och ingår i bolagets ekologiska landskapsplan. Att ett bestånd är målklassat kan innebära att skogen helt och hållet ska undantas från virkesproduktion och ingår i SCA:s frivilliga avsättningar, men det kan också innebära att skogen ska skötas med hyggesfria metoder eller med någon form av förstärkt hänsyn.

Området har ingått i SCA:s naturvärdesinventeringar och har inte bedömts ha sådana naturvärden att det helt ska skötas med utgångspunkt i områdets miljövärden, frivilliga avsättningar. Däremot har området bedömts lämpligt för att både bevara naturvärden och en lågintensiv virkesproduktion genom hyggesfria metoder, dvs. brukande med kombinerade mål. Skogen är en naturligt uppkommen och tät men tämligen klen tallskog som är ca 90 år gammal. Stort inslag av äldre träd finns, dock inte riktigt gamla. Området har få lågor och ligger på bergbunden mark i sydvästsluttning. Det är fråga om ojämnt spridda naturvårdstallar i en annars klenare och

mager tallskog. Partier där naturvärdena bedöms vara högre undantas från avverkningen.

I samband med åtgärden har hänsyn planerats genom att lämna äldre barrträd, äldre/grova lövträd, döda stående eller liggande träd, träd med brand-/kulturspår, vissa lövträd, tillskapade högstubbar och andra träd. Planerad åtgärd ligger i linje med skötselplanen och avser en naturvårdshuggning genom en utglesning av tallbeståndet med ca 40–50 procent för att skapa ljusinsläpp och på sikt skapa skiktad tallskog med katade överståndare. Katning innebär att nedre delen av stammen på trädet avbarkas förutom en smal barksträng och används för att efterlikna effekten av en skogsbrand. Målet är att kata 10 tallar per hektar. Vidare ska också 2–3 helräd per hektar fällas och läggas solbelyst och luftigt på någon sten om det är möjligt. En annan åtgärd är att åstadkomma blottad mineraljord med kranen eller banden på skotaren, alternativt att rycka upp någon mindre gran med roten.

Tretåig hackspett

Bolaget ser inte anledning att ifrågasätta förekomst av tretåig hackspett i området. Skogsstyrelsen har i ärendet dokumenterat ett ställningstagande till fynden av tretåig hackspett. Där framgår att skogen inte bedöms ha en hög livsmiljö kvalitet för tretåig hackspett, eftersom den är talldominerad utan stor förekomst av stående död ved av gran. Det hyggesfria skogsbruk som planeras i det större området kan enligt Skogsstyrelsens artvisa vägledning också vara gynnsamt i anslutning till områden med bekräftad förekomst. Skogsstyrelsen noterar också närheten till barrnaturskogar och frivilliga avsättningar i området. Skogsstyrelsen fann inte skäl att vidta någon ytterligare tillsynsåtgärd, vilket är en slutsats som bolaget delar.

Bara för att ett område ryms inom det som hävdas vara ett revir för tretåig hackspett finns inte något slags automatiskt skäl för förbud mot avverkning. Det är först om åtgärden utgör en sådan avsiktlig störning som har betydelse för att bibehålla populationen av en fågelart på en tillfredsställande nivå eller återupprätta populationen till den nivån som artskyddsförordningens förbud kan bli aktuellt. Sammanfattningsvis vitsordar bolaget att områdena nyttjas av tretåig hackspett och att man kan

utgå ifrån att det också ingår i ett revir för arten. Bolaget instämmer dock i Skogsstyrelsens bedömning att områdenas betydelse för tretåig hackspett är begränsad och att tillgången på lämpliga livsmiljöer i området är tillräcklig för att ett genomförande av åtgärderna – med beaktande av den hänsyn som tas – inte står i strid med bestämmelserna i artskyddsförordningen.

Järpe

I området har registrerats en observation av järpe. Noteringen om att den skulle vara stationär är svår att validera, men järpen som art är i och för sig en utpräglad stannfågel. Av Skogsstyrelsens artvisa vägledning framgår bl.a. att den förekommer i tät barrskog (särskilt granskog) med inblandning av lövträd som al, björk och asp. Andelen lövträd inom reviret bör överstiga 10 procent och al beskrivs som särskilt värdefull. Arten behöver lämpliga skogsbestånd om sammanlagt minst 25 hektar. Den saknar signalvärde för skyddsvärda skogsmiljöer och i normalfallet är god miljöhänsyn tillräckligt. SCA anser att de planerade åtgärderna inte är en sådan påverkan som aktualiserar bestämmelserna i artskyddsförordningen i förhållande till järpe och det finns inte skäl att kräva någon ytterligare hänsyn med hänsyn till arten.

DOMSKÄL

Rättsliga utgångspunkter

En anmälan om skogsavverkning ska, enligt 6 § förordningen (1998:904) om anmälan för samråd, ses som en anmälan för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken.

Skogsstyrelsen får vid ett samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken förelägga den anmälningsskyldige att vidta de åtgärder som behövs för att begränsa eller motverka skada på naturmiljön eller – om sådana åtgärder inte är tillräckliga – förbjuda verksamheten.

Vid bedömningen av behovet av skyddsåtgärder ska de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken beaktas. I artskyddsförordningen – som kan ses som en precisering av de allmänna hänsynsreglerna – finns regler om fridlysning som innebär ett särskilt skydd för vissa där utpekade arter. Enligt praxis har Skogsstyrelsen att beakta artskyddsförordningen inom ramen för sitt tillsynsuppdrag (se MÖD 2018:18).

Enligt 4 § första stycket artskyddsförordningen är det bl.a. förbjudet att avsiktligt förstöra eller skada vilda fåglars bon eller ägg eller bortföra sådana fåglars bon (punkt 2). Det är också förbjudet att avsiktligt störa vilda fåglar, särskilt under deras häcknings- och uppfödningssperiod, om inte störningen saknar betydelse för att a) bibehålla populationen av fågelarten på en tillfredsställande nivå, särskilt utifrån ekologiska, vetenskapliga och kulturella behov, eller b) återupprätta populationen till den nivån (punkt 4).

Förbudet mot störning enligt 4 § punkten 4 gäller året om och är inte begränsat till störningar av häcknings- och rastplatser utan även en negativ påverkan på en livsmiljö i övrigt för en fågelart kan utgöra en förbjuden störning. Förbudet är dock inte tillämpligt om en störning saknar betydelse för att bibehålla eller återupprätta populationen till en tillfredsställande nivå. En tillfredsställande nivå bör vara en nivå som innebär att en fågelart långsiktigt kan finnas kvar inom sitt naturliga utbredningsområde. Bedömningen av lokala förekomster och regional status behöver beaktas i förhållande till förekomsten på nationell nivå. Exempel på omständigheter som kan tala för att nivån inte kan anses vara tillfredsställande är att den aktuella fågelarten är nationellt rödlistad, finns upptagen på fågeldirektivets bilaga 1 eller att populationen har genomgått en konstaterad kraftig minskning. (se bl.a. Fm 2022:5 och Mark- och miljööverdomstolens avgörande den 9 februari 2023 i mål M 11988-21).

Orkidén knärot är skyddad enligt den nationella fridslysningsbestämmelsen i 8 § artskyddsförordningen och bilaga 2 till förordningen. Det innebär att det är förbjudet att plocka, gräva upp, ta bort eller skada exemplar av växten.

Vid prövningen av en anmälan om avverkning måste alltså en bedömning göras av skyddade arters förekomst i området, om dessa arter påverkas av avverkningen och, om så är fallet, vilka skyddsåtgärder som kan föreskrivas för att skada inte ska uppstå. För detta ändamål måste det finnas underlag som medger en tillräckligt säker bedömning av risken för påverkan på skyddade arter (se t.ex. Mark- och miljööverdomstolens avgörande MÖD 2013:13 och dom den 12 juli 2021 i mål M 3276-20).

Mark- och miljödomstolens bedömning

Tretåig hackspett

Tretåig hackspett är nationellt rödlistad som nära hotad och finns upptagen i bilaga 1 till fågeldirektivet. Arten bedöms inte ha god bevarandestatus i Västernorrlands län.

Det är ostridigt att tretåig hackspett förekommer i det anmälda området och att det ingår som en del i ett större område som utgör ett revir för fågelarten. Domstolen konstaterar att det rör sig om ett 20-tal ringhackade träd, varav merparten av dessa märken är färska inom ett relativt litet område. De dokumenterade ringhackade träden är i huvudsak belägna i det nu aktuella avverkningsanmälda området på Bageråsklacken. Trots att området är talldominerat förefaller hackspettarna nyttja träden. Mark- och miljödomstolen bedömer att den rikliga förekomsten av ringhack indikerar att området nyttjas frekvent och är av betydelse för den tretåiga hackspetten. Domstolen anser att den utredning som finns i målet inte utgör ett tillräckligt underlag för att bedöma risken för påverkan på den tretåiga hackspetten om den anmäla avverkningen genomförs. Med hänsyn till det bristande underlaget är det enligt domstolens mening inte möjligt att ta ställning till om skötselmetoden utglesning, skogens talldominans samt det aktuella områdets närhet till barnaturskogar och frivilliga avsättningar medför att åtgärden inte kommer att påverka den kontinuerliga ekologiska funktionaliteten för dess livsmiljöer i närområdet.

Mot denna bakgrund bedömer mark- och miljödomstolen att det behövs en närmare utredning av vilka livsmiljövärden som finns i anmält område för att kunna bedöma om avverkningen riskerar att störa den tretåiga hackspetten i strid med artskyddsförordningen eller om det krävs ytterligare skyddsåtgärder och försiktighetsmått. Det finns därför skäl att återförvisa målet till Skogsstyrelsen för fortsatt behandling.

Knärot

Föreningen har gett in uppgifter om att knärot förekommer i stort antal i det avverkningsanmälda området. Knärot är skyddad enligt artskyddsförordningen. Några

överbäganden om knärot har inte gjorts inom ramen för Skogsstyrelsens handläggning. Det finns enligt domstolens bedömning risk för påverkan på knärot i området, exempelvis på grund av skador från skogsbruksmaskiner samt omdaning av ett stort antal växtplatser med ökat ljusinsläpp och minskad luftfuktighet till följd av den planerade utglesningen. Vad bolaget i anmälan angett om att förhindra eller begränsa körskador adresserar inte knärot i tillräcklig grad.

Sammantaget behövs det enligt domstolen en närmare utredning huruvida planerade skogsbruksåtgärder riskerar att påverka bevarandestatusen för knärot i strid med artskyddsförordningen eller om det krävs ytterligare skyddsåtgärder och försiktighetsmått. Det finns därför även skäl att återförvisa målet till Skogsstyrelsen för ytterligare utredning gällande avverkningens påverkan på knärot.

Övriga arter

Mark- och miljödomstolen konstaterar att föreningen dokumenterat förekomsten flera arter på Bageråsklacken. Domstolen ifrågasätter i och för sig inte dessa observationer, men bedömer att det för andra fågelarter än tretåig hackspett är fråga om enstaka observationer och att det inte finns skäl att ytterligare utreda arternas förekomst i området. Domstolen anser inte heller att det har framkommit att skogen i övrigt har så höga naturvärden att anmäld avverkning skulle strida mot 2 kap. miljöbalken eller någon annan regel som domstolen har att tillämpa.

Sammanfattning

Mark- och miljödomstolen bedömer sammanfattningsvis att den utredning som finns i målet inte är tillräcklig för att kunna ta ställning till om den anmälda avverkningen kommer att störa den tretåiga hackspetten eller riskera att påverka knärotens bevarandestatus på ett sätt som är förbjudet enligt 4 och 8 §§ artskyddsförordningen, eller om det finns behov av ytterligare skyddsåtgärder och försiktighetsmått. Målet ska därför återförvisas till Skogsstyrelsen för ytterligare utredning.

Med hänsyn till risken för störning av tretåig hackspett och påverkan på knärot bör avverkning av anmält skogsområde fortsatt förbjudas till dess att Skogsstyrelsen avgjort ärendet eller förordnat annat.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (MMD-02).

Överklagande senast den 28 november 2024. Prövningstillstånd krävs.

Anna-Sara Söderström

Kristoffer Hallberg

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Anna-Sara Söderström, ordförande, och tekniska rådet Kristoffer Hallberg.



Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.